

- Истиқлол қаҳрамонлари -

ҲОЖИ МУИН

ТАНЛАНГАН АСАРЛАР

ТОШКЕНТ
«МАЪНАВИЯТ»
2005

Таҳрир хайъати:

Озод Шарафиддинов, Наим Каримов, Суннат Аҳмедов, Бегали Қосимов, Бойбўта Дўстқораев, Шухрат Ризаев

Ўтган аср бошидаги жадидчилик ҳаракатида фаол иштирок этган маърифатпарварлар орасида Ҳожи Муиннинг ҳам ўз ўрни бор. У ўзининг бутун умрини миллат равнақи ва озодлигига бағишлади. Ўз устози Маҳмудхўжа Бехбудий ёнида меҳнат қилди, унинг издошига айланди. Ўқитувчилик қидди, шеърлар битди, пьесалар яратди, ҳажвиялар, публицистик мақолалар ёзди, таржимонлик билан шуғулланди, муҳаррирлик лавозимларида ишлади. Ҳожи Муин ҳам бошқа жадидлар қаторида бир неча бор қамалди, қатағон қурбонига айланди.

Ушбу сайланмада Ҳожи Муиннинг публицистик мақолалари, ҳажвий асарлари ўрин олган.

Тўпловчи ва нашрга тайёрловчи

Н. Намозова

Масъул муҳаррир

филология фанлари номзоди, доцент

Бойбўта Дўстқораев

БЕҲБУДИЙНИНГ МУНОСИБ ШОГИРДИ

Ўтган асрнинг бошида Ватан озодлиги, халқнинг маърифати, миллатнинг тараққийси учун курашган илғор маърифатпарвар зиёлиларнинг сафида Ҳожи Муин Шукрулло ўғли ҳам бор эди.

Ҳожи Муин 1883 йил 19 мартда Самарқандда туғилган. Отаси Шукрулло савдогар бўлиб, 32 ёшида вафот этади. Ўн икки ёшида ҳам ота, ҳам онасидан айрилган Ҳожи Муин Рухобод гузарининг масжид имоми бўлган бобоси Мирсаид Шариф ўғли тарбиясида қолади. Бу даврда унинг хат-саводи чиқиб бўлган, бобоси тарбиясида араб тили қоидаларини ва диний илмларни ўргана бошлаган эди.

Ўз даврининг таниқли зиёлиларидан бўлган Сайидахмад Васлий билан танишгандан (1900 йили) кейин бу билимларни мукаммаллаштиришга имконият туғилди. Васлий унга араб тили қоидаларини ўргатибгина қолмай, балки шеърятга бўлган муҳаббатини ҳам кучайтирди, шу билан бирга, уни ўз даврининг маърифатпарварлари даврасига олиб кирди. Ҳожи Муин 1901 йили эски мактабда муаллимлик фаолиятини бошлайди. Бу соҳадаги муайян тажрибалар натижасида ва, албатта, Абдуқодир Шакурийнинг мактаби таъсирида 1903 йили Хўжа Нисбатдор маҳалласида ўзи янги усулдаги мактаб очади. Худди ана шу йили Васлийнинг уйида